

Mededeling aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	ID-nummer	WBL-1918502452-3219
Portefeuillehouder	A. Jansen		
Onderwerp	Uitwerking Kaderrichtlijn Water (KRW) door WBL		
Datum vergadering	12 mei 2021	Agendapunt nr.	5.2

Uitgebreide toelichting op mededeling:

Het doel van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. Binnen de KRW wordt de totale waterkwaliteit bepaald aan de hand van een aantal aspecten:

- Chemische kwaliteit (EU-lijst met 33 specifieke stoffen);
- Ecologische kwaliteit:
  - Biologie (flora & fauna);
  - Fysisch-chemische parameters;
  - Overig relevant (o.a. nationale lijst met stoffen);
  - Hydromorfologie.

De effluentlozingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) hebben invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater, met name op het aspect fysisch-chemische kwaliteit. Vooral de parameters stikstof (N), fosfor (P) en zuurstofgehalte (zuurstofbindende stoffen), maar in mindere mate ook op doorzicht (zwevende stoffen), temperatuur, chlorides, metalen, medicijnresten en bestrijdingsmiddelen.

Naast de rwzi's zijn nog diverse andere bronnen van invloed op de waterkwaliteit zoals de agrarische sector (land- & tuinbouw), industrie, riooloverstorten, atmosferische depositie, etc.

De waterbeheerders (Waterschap Limburg (WL) en Rijkswaterstaat) hebben m.b.v. nationale wet- en regelgeving en diverse instrumenten een doorvertaling gemaakt van de kwaliteitsdoelstellingen naar normen voor effluentlozingen door de rwzi's (Limburgs effluentbeleid, 2014). Hierin zijn normen vastgelegd voor stikstof (N) en fosfor (P), gedifferentieerd naar zomerhalfjaar, winterhalfjaar en jaargemiddelde waarden. Deze normen zijn ook opgenomen in de waterbeheerplannen van WL.

Per KRW-planperiode (2016-2021 resp. 2022-2027) vinden voor een aantal rwzi's aanscherpingen in plaats. De KRW-projecten op de rwzi's Weert, Stein en Panheel zijn hier concrete realisaties van. Voor de planperiode 2022-2027 staan voor een aantal rwzi's normaanscherpingen op de planning. Deze rwzi's zijn ook genoemd in hf. 5 'Waterkwaliteit en ecologie' van het Waterbeheerplan 2022-2027.

In de studie 'Actualisatie KRW-maatregelen' (2019) zijn de prestaties van alle rwzi's van WBL getoetst aan de gestelde KRW-normen. Op een aantal locaties zijn geen maatregelen nodig omdat reeds wordt voldaan of kan worden volstaan door operationele aanpassingen (bijv. extra dosering van chemicaliën). Voor enkele rwzi's wordt gewerkt aan bronmaatregelen om bijv. industriële lozingen te reduceren, zodat die rwzi's een betere effluentkwaliteit kunnen realiseren. Dit betreft de rwzi's Venlo, Roermond en Wijlre. Als de bronmaatregelen voldoende soelaas bieden zijn daar mogelijk geen KRW-investeringen noodzakelijk.

Op een aantal rwzi's zijn echter wel KRW-investeringen nodig om de lage effluentnormen voor N en P in het zomerhalfjaar te kunnen realiseren. Daar is vaak nabehandeling van effluent in de vorm van nageschakelde zandfiltratie (incl. dosering van chemicaliën) nodig. Dit betreft een 5-tal zuiveringen:

- rwzi Hoensbroek : 500 m² nageschakelde zandfilters;
- rwzi Susteren : 350 m² nageschakelde zandfilters;
- rwzi Venray : 110 m² nageschakelde zandfilters;
- rwzi Meijel : 10 m² nageschakelde zandfilters;
- rwzi Panheel : 40 m² nageschakelde zandfilters (deze zandfilters worden pas gerealiseerd in het geval dat de biologische Nereda-zuivering ontoereikend is).

De financiële impact van deze 5 KRW-projecten is als volgt geraamd:

- Investerings in 5 nabehandelingsinstallaties (opgenomen in MIP) : ± 54 M€
- Operationele kosten (energie, chemicaliën, slib, onderhoud, etc.) : ± 2 M€/jr (+ 3% begroting)

Om de investeringen voor deze 5 locaties in perspectief te plaatsen dienen deze te worden afgezet tegen de totale KRW-investeringen voor WBL. Deze werden in de eerste Grontmij-studie uit 2012 naar de KRW-maatregelen voor Limburg op ca. 136 miljoen Euro geraamd. De investeringen voor de laatste kwaliteitsverbetering op deze 5 rwzi's vormen hier dus een aanzienlijk aandeel van.

In de opdracht van WL aan WBL uit 2018 staan (naast het zorgen voor een goede waterkwaliteit) ook een aantal andere doelstellingen opgenomen zoals energie- en klimaatneutraliteit, circulariteit, medicijnrestenverwijdering maar ook de doelstelling om een betaalbaar en doelmatig waterschap te zijn. Gezien de geringe winst qua chemische waterkwaliteit en spanning met andere doelstellingen rezen vraagtekens omtrent de doelmatigheid en proportionaliteit van de voorgenomen KRW-maatregelen. In samenspraak met WL is daaruit, analoog aan andere opgaven zoals hoogwaterbescherming en waterveiligheid, het 'systeemsprong' gedachtengoed ontstaan. Dit houdt in dat WL en WBL gezamenlijk een nieuwe visie ontwikkelen die op integrale wijze toegevoegde waarde levert en bijdraagt aan de realisatie van de ambities van zowel WL als WBL. Van 'norm- naar effectgericht' is hierbij het credo. Voorbeeld hiervan is de rwzi Hoensbroek, waar in de periode 2022-2027, naast een nabehandeling voor de vergaande verwijdering van nutriënten t.b.v. KRW, ook ambities zijn voor medicijnrestenverwijdering. Het afzonderlijk, normgericht realiseren van deze ambities zou leiden tot zeer grote en ondoelmatige investeringen, waarmee de noodzaak voor een integrale, afgestemde visie bevestigd wordt.

Momenteel vindt een actualisatie van de studie naar de KRW-maatregelen uit 2019 plaats, welke een actueel beeld zal geven van de zuiveringsprestaties van de rwzi's alsmede de knelpunten in relatie tot de KRW-kwaliteitsdoelstellingen. Vervolgens zal met zowel interne als externe stakeholders worden gezocht naar integrale, effectgerichte maatregelen die invulling geven aan alle strategische doelen van WBL. Hiervoor worden thans themasessies voorbereid om informatie te delen en denkbeelden op te halen. Daar waar er samenloop met andere doelstellingen is zal worden gezocht naar gecombineerde maatregelen. Hierbij wordt uiteraard gekeken naar innovatieve ontwikkelingen uit het netwerk van WBL (markt, huisaanemers, andere waterschappen, etc.). In afstemming met WL zullen integrale oplossingen worden geselecteerd, uitgewerkt en begroot, waarna ze worden voorgelegd aan het bestuur van WBL. Na bestuurlijke besluitvorming zullen de gekozen maatregelen worden opgenomen in het portfolio van WBL t.b.v. uitvoering in de komende planperiode van de KRW. Uitgangspunt blijft om in 2027 maatregelen gerealiseerd te hebben waarmee op integrale en afgestemde wijze aan de Kaderrichtlijn Water wordt voldaan. Momenteel wordt o.a. in het kader van Programmaplan Waterkwaliteit en Systeemsprong Geleenbeek samen met WL gewerkt aan integrale oplossingen voor deze rwzi's. Ook stelt WBL een KRW-routekaart op. Het AB wordt over de voortgang en uitkomsten hiervan tijdig geïnformeerd.